

[Orientace ve světě podle změn a lidská schopnost pozornosti vůči skutečnostem nenápadným]

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2000](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2000](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 12. 8. 2000
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 12. 8. 2000

[Orientace ve světě podle změn a lidská schopnost pozornosti vůči skutečnostem nenápadným]

Všeobecně jsme si – jako většina jen trochu vyšších živých bytostí – navykli se ve světě orientovat především podle toho, co se děje, co se mění, hýbe, a stálost, stabilita, neměnnost „všeho“ ostatního prakticky předpokládáme. V praxi to vypadá tak, že nás při nijak nezaujatém pohledu na ten kousek světa, který nás obklopuje, vždycky přednostně upoutá to, co se pohne, co se hýbe. To, co se pohne, je pro nás čímsi nápadným. Máme-li se soustředit na něco, co nápadné není, co se nehýbe a co dokonce je zcela nepatrné, musíme něco zvláštního podniknout, totiž musíme svou pozornost cílevědomě koncentrovat na něco takto nenápadného a zároveň jakoby vypnout nebo alespoň podstatně zbrzdit a oslabit automatismy, které nás budou vždy znovu orientovat na to, co se nám „dává“ ve své nápadnosti. Ve světě kolem sebe tak můžeme velmi dobře rozpoznat nejen velké množství věcí, které se nám ani samy nikterak nevnučují, ani nám neposkytují náležitý důvod k tomu, abychom jim navzdory jejich nenápadnosti věnovali zvláštní pozornost, ale v případě živých bytostí často také zřetelnou tendenci se vyhnout naší pozornosti a vytvořit si jakoby „cíleně“ vzhled co možná nejnenápadnější (a většinou nejde o to, uniknout naší lidské pozornosti, ale spíše pozornosti jiných živých bytostí, jiných organismů). Vzhledem k této okolnosti můžeme formulovat pravidlo, že lidské poznání se pronikavě liší od poznání ostatních vyšších tvorů svou stále častější a dokonce vysloveně systematickou pozorností vůči mnoha skutečnostem, které na sebe nejen nijak nápadně neupozorňují, ale které by nám zprvu vlastně ani k ničemu nebyly, které nám jsou nebo mohou být zcela lhostejné. Důvody, které nás vedou k zájmu o takové vlastně nezajímavé, nenápadné a lhostejné skutečnosti,

(Písek, 000812-2.)